

1. Testa nosaukums

URĪNVIELA (UREA)

2. Angļu val - Urea Nitrogen

3. Īss raksturojums

Urīnviela ir olbaltumvielu un aminoskābju degradācijas galaprodukts, kas veidojas aknās. Urīnviela izdalās caur nierēm, filtrējoties caur glomeruliem un daļēji reabsorbējoties distālajos nieru kanāliņos, nedaudz urīnvielas izdalās ar sviedriem. Urīnvielas līmenis serumā ir atkarīgs no līdzsvara starp urīnvielas veidošanos aknās (olbaltuma katabolisma rezultāts) un izdalīšanos caur nierēm (nieru filtrācijas spējas). Urīnvielas koncentrācija serumā var pieaugt olbaltumvielu hipermetabolisma rezultātā bez patoloģiskām izmaiņām nieru funkcijās, kā arī nieru bojājuma rezultātā, samazinoties nieru filtrācijas spējām. Urīnvielas noteikšanu izmanto nieru funkcionālo spēju novērtēšanā. Skatīt arī sadaļā Kreatinīna klīrenss, GFĀ formulas.

4. Metode - kinētiska UV analīze.

5. Stobriņa marķējums, asiņu/urīna uzglabāšanas laiks, izmeklējamais materiāls

- Marķējums - asinīm sarkans vai dzeltens stobriņš (bez antikoagulanta), urīnam tīrs urīna trauciņš.
- Asiņu un urīna uzglabāšanas laiks:
 - istabas temperatūrā (15-25 °C) serums - 7 dienas, urīns - 2 dienas;
 - ledusskapī (2-8 °C) serums - 7 dienas, urīns - 7 dienas.
- Izmeklējamais materiāls - serums, urīns (24 stundu).

6. Referentās vērtības

1,7-8,3 mmol/l

Urīnā 333-583 mmol/24h

7. Ietekmējošie faktori

↑ Nefrotoksiskie preparāti, kortikosteroīdi, tiroksīns.

↓ STH.

8. Novirzes no normas

↑ Akūtas un hroniskas nieru glomerulu slimības, urīnceļu obturācija.

Nieru perfūzijas traucējumi (sirds nepietiekamība, vemšana, diareja, paaugstināta diurēze, svīšana, dehidratācija). Šoks.

Paaugstināts olbaltumvielu katabolisms (kuņģa-zarnu trakta asiņošana, akūts miokarda infarkts, stress, apdegumi).

Diēta ar augstu olbaltumvielu saturu.

↓ Diēta ar zemu olbaltumvielu saturu un augstu ogļhidrātu saturu.

Paaugstināta olbaltumvielu utilizācija (grūtniecība, akromegālija).

Parenterālā barošana.

Aknu slimības.

Saindēšanās ar medikamentiem.

Uzsūkšanās traucējumi kuņģa-zarnu traktā (celiakija).